یادداشت

بسیج فراتر از مرزهای ایران اسلامی

■ علیرضا محمدی

«کشوری که ۲۰ میلیون جوان دارد (باید) ۲۰ میلیون تفنگدار داشته باشد. ۲۰ میلیون ارتش داشته باشد.» سخنان حضرت امام خمینی(ره) در پنجم آذرماه ۱۳۵۸ که در جمع اعضای سپاه تهران صورت می‌گرفت، با این جمله تاریخی سنگ بنای شجره طیبه‌ای را گذاشت که کمی بعد با نام بسیج مستضعفین اعلام وجود کرد. مطرح ساختن ارتش ۲۰ میلیونی در حالی صورت می‌گرفت که انقلاب نوپای اسلامی ایران در هنگامه شیطنت‌های ضد انقلاب و ندای جدایی طلبانه برخی از گروهک‌ها گرفتار آمده بود. از سوی دیگر نیز امکان بروز جنگی قریب الوقوع، به دلیل عناد ابرقدرت‌ها و به خصوص امریکا، کیان کشورمان را تهدید می‌کرد. لذا بیان لفظ ارتش ۲۰ میلیونی و کمی بعد بروز درگیری‌های داخلی و همچنین جنگ تحمیلی و پوشیدن لباس رزم بر تن بسیج، به این شائبه دامن می‌زد که بسیج مستضعفین نهادی صرفاً نظامی خواهد بود.

اما آنچه در اندیشه‌های امام خمینی(ره) در خصوص ماهیت تشکیل بسیج مستضعفین وجود داشت، هرگز آن را محدود به امور نظامی و همچنین منحصر به حیطه جغرافیایی داخل مرزهای کشور نمی‌دانست، بلکه بسیج را متعلق به همه مستضعفین جهان و در ابعاد و رویکردهای متنوع و مختلفی معرفی می‌کرد. واضح‌ترین دلیل بر این مدعا پیام امام خمینی در دوم آذرماه ۱۳۶۷ بود که به عنوان آخرین سخنان ایشان با محوریت موضوعی بسیج بیان شد. در این پیام بود که ایشان فرمان تشکیل بسیج دانشجویی و طلبه را صادر کردند، دو نهادی که ماهیت فعالیت‌شان دو محور علم و فرهنگ است: «امروز یکی از ضروری‌ترین

تشکل‌ها، بسیج دانشجو و طلبه است. طلاب علوم دینی و دانشجویان دانشگاه‌ها باید با تمام توان خود در مراکزشان از انقلاب و اسلام دفاع کنند.»

در ادامه همین پیام است که حضرت امام با خطاب قرار دادن سایر مسلمانان و مستضعفین جهان، اندیشه بسیج جهان اسلام را که پیشتر نیز بیان کرده بودند، این‌بار با عنوان «ایجاد حکومت بزرگ اسلامی» با صراحت بیشتری مطرح می‌کنند. در آنجا که می‌فرمایند: «باید بسیجیان جهان اسلام در فکر ایجاد حکومت بزرگ اسلامی باشند و این شدنی است؛ چراکه بسیج تنها منحصر به ایران اسلامی نیست، باید هسته‌های مقاومت را در تمامی جهان به وجود آورد و در مقابل شرق و غرب ایستاد.»

بنابراین آنچه امام خمینی به عنوان بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران از بسیج انتظار داشتند، فعالیت در عرصه‌های مختلف و همچنین نگاه فراملی و جهانی بود. این دو رویکرد مورد تأکید مقام معظم رهبری نیز قرار گرفت و بسیج مستضعفین با درک این معنی، به سرعت در اقشار مختلف گسترش یافت، چنانچه امروز شاهد فعالیت اقشار ۲۲ گانه بسیج هستیم و از سوی دیگر گسترش روحیه بسیجی به سایر نقاط جهان و به خصوص کشورهای اسلامی، نوید تشکیل همان حکومت جهانی اسلام را می‌دهد. انقلاب مردم یمن، بیداری مردم عراق، بحرین، لبنان، مقاومت سوریه و فلسطین نشانه‌هایی از گسترش تفکر بسیجی است که انقلاب ایران را از کوران حوادث مختلف به سلامت خارج کرد و اکنون در اندیشه حفظ و گسترش بیداری اسلامی سایر کشورهای منطقه و جهان است.

جانباز بصیر «کاظم شمس» در سالروز تأسیس بسیج مستضعفین از حضور داوطلبانه بسیجیان در دفاع مقدس می‌گوید

درجه رزمندگان بسیجی را اخلاص تعیین می‌کرد

■ آرمان شریف

در ۵ آذر ۱۳۵۸ سازمان بسیج مستضعفین با فرمان حضرت امام تشکیل شد تا به پویایی و شکوفایی بیشتر کشور در همه عرصه‌ها کمک کند. سازمانی که یک سال بعد با شروع جنگ تحمیلی به خوبی خودش را نشان داد و جایگاه ویژه‌ای در امور جاری کشور پیدا کرد. جانباز بصیر و راوی دفاع مقدس «کاظم شمس» از بسیجیان دیروز و امروز است که در تمام این سال‌ها در صحنه حضور داشته است. شمس در گفت‌وگو با «جوان» از جو و روحیه حاکم بر بسیجیان در سال‌های اولیه تأسیس آن می‌گوید و نقش غیرقابل انکار رزمندگان بسیجی در جنگ را توضیح می‌دهد.

آقای شمس شما از جانبازان بصیر هستید، پیش از شروع مصاحبه از نحوه مجروحیت‌تان برایمان بگویید.

در تاریخ ۶۷/۴/۲۲ قرار بود معبری در «ارتفاعات بلفت» باز کنیم. دو تپه روبه‌روی هم بود که آن سمت عراقی‌ها و این طرف ما بودیم. از یک هفته قبل از عملیات، برای شناسایی حرکت کردیم. منطقه‌ای که مین‌گذاری شده بود را شناسایی کرده و تخمین زده بودیم. هزار و ۵۰۰ مین در میدان مین وجود دارد. البته ما نمی‌خواستیم تمام میدان مین را پاکسازی کنیم و فقط قصدباز کردن یک معبر را داشتیم. هر شب سه ساعت از ساعت یک شب تا ساعت چهار و تا پیش از طلوع خورشید کار می‌کردیم و تخمین زده بودیم که کارمان سه روز طول بکشد. شب دوم خنثی‌سازی من و یکی از دوستان در میدان مین مشغول کار بودیم. در فاصله دو متری هم نشسته بودیم که ناگهان مین والمراز یردست دوستم عمل کرد. ایشان به شهادت رسید و من از اصابت ترکش مین مجروح شدم. آن لحظه حالت خلسه‌ای به من دست داده بود که فکر می‌کردم شهید شده‌ام. صدای دینگ که در گوشم پیچید فهمیدم مین منفجر شده است. انفجار مین مرا ۱۵ متر آن طرف‌تر وسط میدان مین انداخته بود و خدا رحم کرد که روی مین دیگری نیفتادم. دشمن انفجار مین ما را دیده بود و منطقه را زیر آتش گرفت. بقیه رزمندگان ما را به عقب بردند. در لندکروز برای رفتن به بیمارستان هنوز درد بر من غلبه نکرده بود ولی همه جا برایم تاریک بود. مدتی که گذشت فهمیدم تاریکی‌اش با تاریکی‌های دیگر تفاوت دارد. همان لحظه حس کردم که بینایی‌ام را از دست داده‌ام و به امام زمان(عج) متوسل شدم و گفتم خودت کمکم کن. به لطف خدا و امام زمان من نابینایی‌ام را فراموش کردم و چند ماه بعد بر سر کلاس درس نشستم.

به نظرتان چه دلایلی باعث شد حضرت امام در سال ۵۸ فرمان تشکیل بسیج مستضعفین را صادر کند؟

این اشتباه است که فکر کنیم بسیج یعنی کسی که لباس بسیجی به تن دارد. سخن و فرمان حضرت امام می‌خواست برایمان از یک گفتمان، پیام و اندیشه جدید صحبت کند. اگر شما می‌بینید امروز در عراق و سوریه بسیج تشکیل شده، ماحصل همان اندیشه حضرت امام است که به خارج کشور صادر شده است. حضرت امام(ره) با ژرف‌بینی‌اش این پیش‌بینی را کرده بود. تنها چیزی که می‌تواند در مقابل بیگانگان از حریم مقدس کشور، اعتقادات و باورها دفاع کند اندیشه‌ای است که در آن گذشت، ایثار و فداکاری وجود داشته باشد. پس هر کسی وارد چنین فضایی شود بسیجی است. حالا می‌خواهد سپاهی، کارمند و کارگر باشد. این فضای اندیشه‌ای بسیج که حضرت امام برایمان ترسیم کردند بسیار مهم است و شما می‌بینید همین اندیشه در جنگ چه آثار مهمی از خودش به جا گذاشت. نه تنها در هشت سال جنگ، بلکه در تمام بحران‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی هر جایی که نظام به لبه تیغ رسید همین اندیشه بسیجی بود که کمک کرد.

سخنی است که می‌گوید بسیجیان دوران دفاع مقدس می‌توانند الگویی برای نسل‌های آتی باشند، این تعریف از نظر شما چگونه است؟

در نظام تعلیم و تربیت دائم سخن از الگوسازی و بحث از اخلاق است. اینکه چطور می‌توانیم مدل اخلاقی ارائه دهیم. این همه اندیشمندان و متفکران بحث اخلاقی می‌کنند ولی ما نتوانسته‌ایم از فضای توصیف و نظر خارج شویم و به عمل برسیم. فقط بایدهای اخلاقی را برشمرده‌ایم که مثلاً جوان ما نمی‌تواند در جامعه فلان عمل را انجام دهد یا انجام ندهد و... چون نتوانسته‌ایم مدل‌های اخلاقی را ارائه بدهیم. اما هشت سال دفاع مقدس را که نگاه می‌کنیم می‌بینیم بسیج توانست مدل‌های اخلاقی ارائه دهد. وقتی به یک جوان می‌گوییم تو محاسبه نفس کن و روزانه از اعمال و کردارت گزارش تهیه کن شاید نتواند ولی در جبهه جوانان بسیجی هر روز عملشان را محاسبه می‌کردند. کارهای بد و خوبشان را می‌نوشتند و شب به شب به کاغذ پاره‌ای که دستشان بود نگاه می‌کردند. اگر اسم گذشت به میان می‌آمد بسیجی نشان می‌داد معنی گذشت چیست. هنگام عملیات آب نمی‌نوشید و آن را به نفر کناری‌اش می‌داد. وقتی شب عملیات تخریبچی نبود و نیرو پشت میدان مین می‌آمد کسی داوطلب

> معیار در اندیشه بسیجی، رضایت خداست. چون به دنبال رضایت خدا هستند به سراغ خوبی می‌روند. برای همین هر کسی وارد می‌شد، عاشق و وابسته می‌شد و گیر می‌کرد. خیلی از دوستان جانبازم هنوز بعد از جنگ نمی‌توانند از آن فضا دل بکنند. اندیشه بسیج روی سایر نیروهای نظامی هم تأثیر گذاشته بود

می‌شد تا روی میدان برود و بقیه نفرات از بدنش رد شوند. اگر نگاهی به زندگی بسیجیان زمان جنگ بیندازیم می‌بینیم همه مدل‌های اخلاقی برای جامعه هستند. به همین دلیل باید این دوره تاریخی ایران را مدام یادآور شویم.

برای جوانان آن روز عضویت در بسیج و یک سازمان تازه تأسیس چه جذابیت‌هایی داشت؟

صمیمیت، رفاقت و دوستی که در فضای بسیج وجود داشت، محبتی را بین بچه‌ها ایجاد کرده بود که باعث شده بود برای انجام عمل از هم سبقت بگیرند. کسی در بسیج برای این نیامده بود که بابت کارهایی که انجام می‌دهد چیزی دریافت کند. همه برای رضای خدا می‌آمدند و کسی توقعی نداشت. چون معیار در اندیشه بسیجی، رضایت خداست. چون به دنبال رضایت خدا هستند به سراغ خوبی می‌روند. برای همین هر کسی وارد می‌شد، عاشق و وابسته می‌شد و گیر می‌کرد. خیلی از دوستان جانبازم هنوز بعد از جنگ نمی‌توانند از آن فضا دل بکنند. اندیشه بسیج روی سایر نیروهای نظامی هم تأثیر گذاشته بود. سلسله مراتب در بسیج در اخلاص خلاصه می‌شد. شما شهید همت را ببینید. برای چه این شهیدان آنقدر عزیز و مقدس شدند که همه جا حرف از اینهاست. چون اینها به چیزی که می‌گفتند، عمل می‌کردند. معیارشان رضایت خدا بود و به آن عمل می‌کردند. حضرت امام می‌فرماید شهدا کسانی بودند که فلسفه عملی و نظری‌شان در آنها حلول پیدا کرده بود.

حضور داوطلبانه جوانان بسیجی چقدر فضای جبهه‌ها را تغییر می‌داد؟

مهم‌ترین عامل پیروزی ما حضور همین جوانان بسیجی بود. در اواخر جنگ نیروهای نظامی تحلیل رفته بودند ولی در عملیات مرصاد می‌بینید که نیروهای بسیجی جبهه‌ها را پر می‌کنند. طرف با ماشین شخصی‌اش خودش را به گیلانغرب می‌رساند تا مقابل منافقین بایستد. چون بسیجی دنبال محک بیشتر خودش با رضای خدا بود و سراغ آزمون‌های سخت می‌رفت. هر جا بحران و سختی وجود داشت بسیج هم آنجا بود.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی «جوان» با زکیه رحمانی عضو بسیجی تیم ملی کاراته بانوان

تفکر و روحیه بسیجی پیروزی آفرین است

■ صغری خیل فرهنگ

یکی از مهم‌ترین حوزه‌هایی که جوانان بسیجی باید در آن ورود پیدا کنند، عرصه ورزش است. امروز ورزشکاران بسیجی در رشته‌های مختلف ورزشی پیشرفت‌های قابل قبولی را کسب کرده‌اند که حضور خیره‌کننده بانوان ایرانی در مسابقات رزمی از آن جمله است. زکیه رحمانی یکی از این مدال آوران و افتخارآفرینان نخبه بسیجی در رشته ورزشی کاراته است که در سالروز تأسیس بسیج مستضعفین دقایقی به گفت‌وگو با او پرداخته‌ایم.

ابتدا خودتان را برایمان معرفی کنید.

من زکیه رحمانی هستم. ۱۴ سالی است که کاراته کار می‌کنم. پنج سالی هم است که افتخار عضویت در تیم ملی کاراته جمهوری اسلامی را دارم. من به بسیجی بودنم می‌بالم. از زمانی که وارد عرصه تحصیل و ورزش شدم، بسیجی بودم و امروز که در خدمت شما هستم بالاترین افتخارم این است که یک قهرمان بسیجی هستم. در عرصه ورزش هم مفتخرم که در لیگ کاراته بسیج حضور داشتم. این لیگ بین سنین ۷ تا ۱۴ سال برگزار و استعدادیابی شد که سه سال در لیگ بسیج حضور داشتم و به عنوان بسیجی نمونه در رشته کاراته شناخته شدم.

به نظر شما یک نخبه چطور می‌تواند چهره خوبی از بسیج به جامعه ارائه دهد؟

> وقتی در مسابقات جهانی وارد میدان می‌شوم، به خود نهیب می‌زنم که اول باید آموزه‌ها را رعایت کنم. چون اول یک بسیجی هستم و بعد یک ورزشکار و پرچمدار یک کشور. وقتی وارد مسابقات می‌شویم داوران مسابقات و مربیان تیم‌های کشورهای مختلف می‌گویند شما چطور با این حجاب و سختی مسابقه می‌دهید؟

وقتی حضرت امام با آن مقامات معنوی می‌فرماید، من به حال بسیجیان غبطه می‌خورم و از خدا می‌خواهم من را با بسیجیانم محشور بگرداند. یا مقام معظم رهبری از بسیج به عنوان مظهر عزت و عظمت ملت یاد می‌کند، ضمن اینکه ارزش بسیج و بسیجیان را نشان می‌دهد، وظیفه ما را به عنوان یک بسیجی، نسبت به حفظ و تعمیق تفکر و فرهنگ بسیجی بسیار سنگین می‌کند. من هم سعی کردم به نوبه خود در مسابقات ارزش بسیج را حفظ کنم و به عنوان یک بسیجی وارد مسابقات شوم. سعی کردم آموزه‌ها و ارزش‌هایی که در مدت حضور و فعالیتم در بسیج به آن دست پیدا کردم را حفظ نمایم و آنها را رعایت کنم. آموزه‌هایی که از همان ابتدای ورود به بسیج در مدرسه، در ورزش در حوزه‌ها و پایگاه‌های بسیج به ما آموختند. این آموزه‌های با ارزش مواردی چون حجاب، وفاداری، راه پهلوانی و منش پهلوانی است. در هر صورت من احساس می‌کنم که مسئولیتم سنگین شده است.

چه تعریفی برای روحیه بسیجی دارید؟

تفکر و روحیه بسیجی حماسه‌ساز و ظفرآفرین است. علت حماسه آفرینی تفکر بسیجی به دلیل ریشه داشتن این تفکر در فرهنگ عاشورا، حماسه حسینی و حماسه زینب کبری (س) است. بسیج بدنه اصلی جامعه دفاعی کشور است و نیروهای مسلح با اتصال به شبکه بسیج در بدنه مردمی گسترش یافته و پشتوانه اجتماعی نهادینه شده‌ای دارند.

اعتقاد به نگرش «ما می‌توانیم» در قالب توکل به خدا و انجام وظیفه، فرهنگی است که در بسیج نهفته است. روحیه بسیجی، خودباوری را می‌تواند در فرد شکل دهد. کافی است روحیه خودباوری و اعتماد به نفس در فرد شکل گیرد تا خود آینده‌ساز زندگی و جامعه خود باشد. در این راه مجموعه بسیج می‌تواند این امر مهم را سامان دهد و در تربیت پژوهشگران و مبتکران با تعهد بار سنگین بیکاری را از جامعه بردارد.

وقتی در مسابقات جهانی وارد میدان می‌شوم، به خود نهیب می‌زنم که اول باید آموزه‌ها را رعایت کنم. چون اول یک بسیجی هستم و بعد یک ورزشکار و پرچمدار یک کشور.

وقتی وارد مسابقات می‌شویم داوران مسابقات و مربیان تیم‌های کشورهای مختلف می‌گویند شما چطور با این حجاب و سختی مسابقه می‌دهید؟ برایتان سخت نیست؟ به نظر آنان شاید برای ما حفظ حجاب سخت باشد، ولی برای ما حفظ حجاب خودش یک قهرمانی است همانطور که شهدا و مقام معظم رهبری فرموده‌اند: «ما باید راه آنان را ادامه دهیم، شهدا خونشان را در این راه دادند، ما هم باید از خون آنان پاسداری کنیم.»

از نقش بسیج در پیشرفت کاری و ورزشی خود برایمان بگویید.

نقش بسیج از همان ابتدا در ورزش من پر رنگ بود. شاید اگر بسیج نبود من به یکسری از ویژگی‌ها و اخلاقیات در ورزش دست نمی‌یافتم. خیلی خوشحالم یک بسیجی هستم. زمانی که ما به آن سوی مرزها، برای مسابقات می‌رویم نیمی از بچه‌ها بسیجی هستند، خوشحالم که بسیج از بانوان ما حمایت کرده که ما توانستیم در بهترین مراحل شرکت کنیم.

در اینجا می‌خواهم از حمایت‌های بسیج و سپاه محمد رسول‌الله (ص) تهران بزرگ برایتان بگویم، استاد یزدانی و استاد رنجبر از ورزشکاران به ویژه خانم‌ها حمایت ویژه کردند. در زمان حضورم در المپیادها، مسابقات ورزشی، بسیج از من حمایت کرد تا آنچه شایسته یک بسیجی ورزشکار زن است را به منصه ظهور برسانم و برای کشورم افتخارآفرین باشم.

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۴۴۰۱

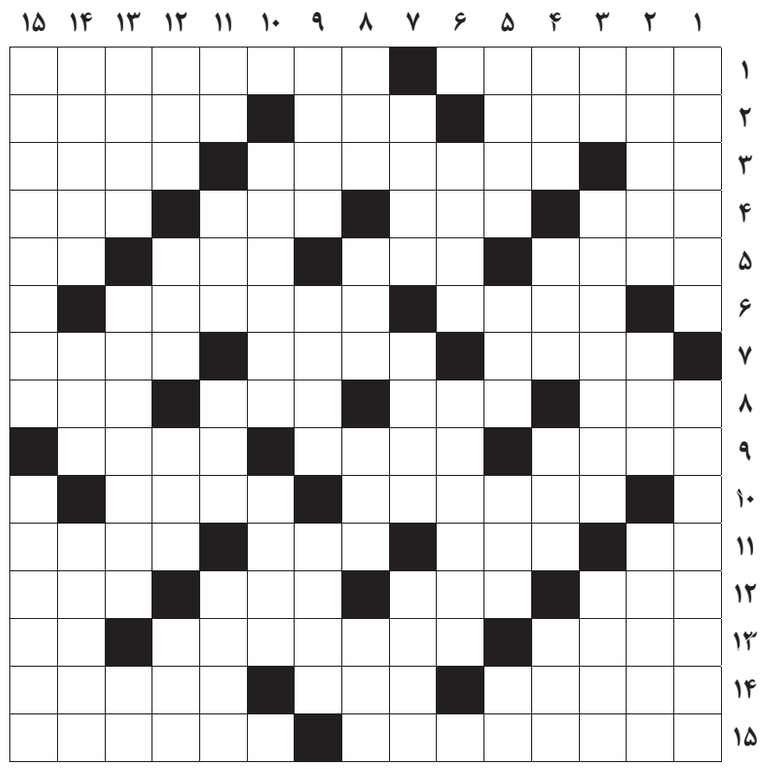

از راست به چپ

■ ۱- دعاکردن همراه با ناله- فیلسوف برجسته هلندی و صاحب کتاب‌های الهیات و سیاست و بهبود عقل ■ ۲- کارگردان فیلم «ترن»- شیمی کربن- تنگه بین آسیا و امریکا ■ ۳- خط کش مهندسی- حسابگر و قناعت پیشه- میوه پخته شده در شکر ■ ۴- شهر- خوردن- ذره باردار- مرد بی‌زن ■ ۵- کفش پاشنه‌بلند روسی- قیمت- سود نامشروع پول- تکیه بر پشتی ■ ۶- لاستیک اتومبیل- پدر بهرام چوبین ■ ۷- شجاع- نویسنده انگلیسی لبه تیغ- فقاع ■ ۸- لباس جراحان- باقی جان- بهره هریک از شرکا که در مال یا هزینه مشترک هستند- امتحان ■ ۹- معمار آلمانی و سازنده ساختمان سازمان ملل- نوعی سلاح گرم- بهای پاکت‌نامه ■ ۱۰- برگزیدن- رنگ قرمز در گویش قالیبافان ■ ۱۱- نام گواردیولا- گوسفند جنگی- ظاهرسازی- استوار و پابرجا ■ ۱۲- قبض رسید چاپی- فلز سفید- بیهوشی کامل- جد ■ ۱۳- پلکان زین- پایتخت مجارستان- مترادف چاق ■ ۱۴- ورم سیاهرگ پا- بلندترین استخوان بدن- واقعی ■ ۱۵- از عیوب بینایی- پایتخت مالی

از بالا به پایین

■ ۱- نقل کردن و گرفتن مطلبی از کتاب یا روزنامه- این میوه به نوسازی سلول‌های پوستی کمک می‌کند ■ ۲- دستگاه تولید آبجوش در کارخانجات بزرگ- کشتی جنگی- تیری که با کمان پرتاب می‌شود ■ ۳- حرف صلیبی- یکه و تنها- سبیل ■ ۴- خواهر هادی- هم‌تیمی- کار برجسته و نمایان- همراه کلنگ ■ ۵- کاشتن اندیشه در ذهن دیگران- دانه تسبیح- از سازهای موسیقی- آخرین نت ■ ۶- عاملی که شیطان را از سجده بر آدم بازداشت- بدون هیچ حرکتی بر پا ایستادن ■ ۷- واحد شمارش درخت- کاغذ ضخیم- تهاجم ■ ۸- حرف استثنا- راه فاضلاب- خشن و سخت- حیوان اهلی ■ ۹- لوح فشرده- بخشی از اتومبیل که اتاق روی آن سوار می‌شود- آحاد ■ ۱۰- نوعی راه رفتن- از اختراعات ادیسون ■ ۱۱- تیرپیکاندار- خبر- از انجیل‌ها- نام دیگر سوره سبحان ■ ۱۲- آرام و آهسته- خمیازه- درنگ- اختیار کامل ■ ۱۳- باهوش- جامه رزم رستم- پسوند شباهت ■ ۱۴- سبد، سله- ستم- غذایی از ورقه نازک گوشت گاو سرخ شده ۱۵- فرمانده یونانیان در جنگ تروآ- ماشین چاپ و بسته‌بندی

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

						۹	۶	
۶	۱	۵						
		۷		۲	۳			
۱	۷	۳						
			۴	۱	۲		۷	
						۶		۸
							۹	۵
۵	۲	۱	۹					
	۶			۳	۷			۲

جدول کلمات متقاطع
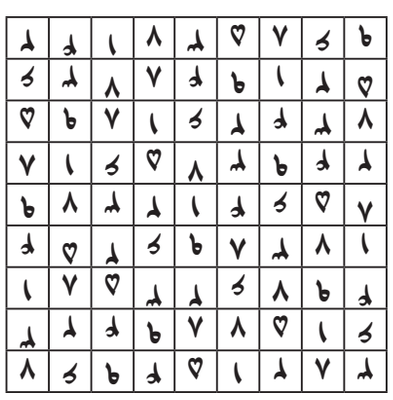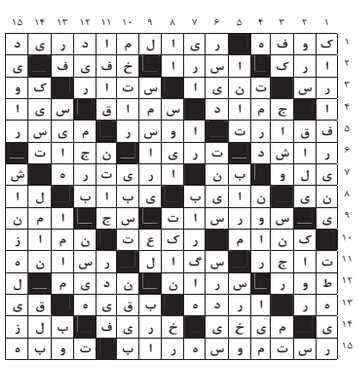
پاسخ جدول شماره ۴۴۰۰